

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 6

The 6th STOU National Research Conference

การพัฒนาคู่มือการเสริมพลังครอบครัวบุตรวัยร่นกระทำความผิด

The Development of a Manual for Empowerment Family with Juvenile Delinquents

จิตติพร เต็มบุญประเสริฐสุข (Thitiporn Temboonprasertsuk)¹จิตตินันท์ เดชะคุปต์ (Chittinun Tejagupta)²สมพร อินทร์แก้ว (Somporn Inkaew)³

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาคู่มือการเสริมพลังครอบครัวบุตรวัยร่นกระทำความผิด ผู้ศึกษาได้ดำเนินการเป็น ๒ ขั้นตอน โดยขั้นตอนแรกเป็นการวิจัยหาข้อมูลสำหรับการพัฒนาคู่มือ ได้ดำเนินการโดยการวิจัยเชิงเอกสารเพื่อรวบรวมเนื้อหาความรู้ที่เกี่ยวข้องกับบทบาทของครอบครัวที่มีบุตรวัยร่นกระทำความผิด จากวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง สื่อบริการทางอิเล็กทรอนิกส์ และการวิจัยเชิงสำรวจเพื่อสำรวจความต้องการของพ่อแม่และลูกวัยร่นที่มาจากครอบครัวเดียวกัน จำนวน 25 ครอบครัว โดยเป็นพ่อแม่ผู้ปกครองของวัยร่นที่ถูกจับกุมดำเนินคดีในความผิดในรูปแบบต่างๆ และต้องเข้าสู่กระบวนการคุมความประพฤติของสำนักงานคุมประพฤติประจำศาลอาญากรุงเทพใต้ โดยมีเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานด้านครอบครัวจำนวน 5 คน เป็นผู้ดูแล เมื่อได้ข้อมูลทั้งสองส่วนมาแล้ว ผู้ศึกษาได้กำหนดโครงสร้างเนื้อหาของคู่มือการเสริมพลังครอบครัวบุตรวัยร่นกระทำความผิดขึ้นตามข้อมูลที่ได้รับ ขั้นตอนที่สอง ผู้ศึกษาได้นำคู่มือการเสริมพลังครอบครัวบุตรวัยร่นกระทำความผิดที่ยกร่างขึ้นไปให้พ่อแม่หรือผู้ปกครอง ลูกวัยร่น และเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานด้านครอบครัว กลุ่มเดิมอ่าน เพื่อรับฟังความคิดเห็น หรือข้อเสนอแนะสำหรับนำไปปรับปรุงแก้ไขเป็นคู่มือฉบับสมบูรณ์ คู่มือการเสริมพลังครอบครัวบุตรวัยร่นกระทำความผิด ประกอบด้วยเนื้อหาสาระสำคัญ แบ่งเป็น 3 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 บอกถึงวัตถุประสงค์และวิธีการนำคู่มือไปใช้ให้เกิดประโยชน์กับครอบครัวที่มีบุตรวัยร่นกระทำความผิด ส่วนที่ 2 เกี่ยวกับเนื้อหาสาระสำคัญของคู่มือ เป็นองค์ความรู้และทักษะที่มีประโยชน์สำหรับครอบครัวที่มีบุตรวัยร่นกระทำความผิด ประกอบด้วย 5 บท คือ บทที่ 1 ความรู้ด้วยการเสริมพลังครอบครัวและการสร้างครอบครัวเข้มแข็งเป็นแนวทางการพัฒนาครอบครัวให้มีความเข้มแข็งและเป็นครอบครัวที่พึงประสงค์ ประกอบด้วย คุณลักษณะของครอบครัวไทย เช่น สัมพันธภาพในครอบครัว บทบาทการทำหน้าที่ของครอบครัว และการพึ่งพาตนเอง เป็นต้น วิธีการสร้างความเข้มแข็งของครอบครัว มาตรฐานการพัฒนาครอบครัวในชุมชน การสร้างสัมพันธภาพในครอบครัว และแบบสำรวจความเข้มแข็งของครอบครัว บทที่ 2 เข้าใจวัยร่น เข้าใจครอบครัว เนื่องจากวัยร่นเป็นวัยที่มีการเปลี่ยนแปลงทั้งทางร่างกายและจิตใจ การเปลี่ยนแปลงนี้ส่งผลต่อความสัมพันธ์ทั้งต่อเพื่อนวัยร่น และบุคคลรอบข้าง ความรักความเข้าใจ จึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะสร้างภูมิคุ้มกันให้กับวัยร่นที่กำลังพัฒนาด้านอารมณ์และสติปัญญา ประกอบด้วย พัฒนาการตามวัยและการปรับตัวในวัยร่น เข้าใจนิสัยวัยร่น ข้อเสนอแนะสำหรับคุณพ่อ คุณแม่ที่มีลูกวัยร่น ความต้องการของวัยร่นและท่าทีการแสดงออกของพ่อแม่ และสาเหตุที่เด็กทำผิด ครอบครัวช่วยได้ บทที่ 3 สื่อสารภาษาดอกไม้ เป็นสิ่งจำเป็นที่ควรเกิดขึ้นกับสมาชิกในครอบครัว เพราะการสื่อสารที่ดีจะสร้างสัมพันธภาพที่ดี เกิดความเข้าใจกัน ซึ่งการสื่อสารมีทั้งการใช้ภาษาและท่าทาง พร้อมยกตัวอย่างคำพูดด้านบวกและด้านลบ บทที่ 4 เผชิญปัญหาด้วยพลังสร้างสรรค์ การช่วยเหลือเด็กที่ทำผิด เป็นหน้าที่สำคัญของทุกคนในครอบครัวที่จะช่วยกันแก้ไข โดยอาศัยความรัก ความเข้าใจเป็นพื้นฐาน ด้วยการยอมรับสภาพปัญหา เข้าใจสิ่งที่เกิดขึ้นว่าเป็นเพียงสถานการณ์หนึ่งในชีวิตที่เกิดขึ้นได้ และจะสิ้นสุดได้ขึ้นอยู่กับทัศนคติหรือวิธีคิดต่อปัญหาว่าเรามองเช่นไร โดยไม่ต้องห่วงวุ่นวายใจ เครียด หรือโกรธ แต่ให้ตั้งใจ และบทที่ 5 รู้เรื่องกฎหมาย กฎหมายเป็นสิ่งที่สัมพันธ์กับวงจรชีวิตครอบครัว ความไม่รู้กฎหมายไม่เป็นข้อแก้ตัว หากทำผิดแล้วอ้างว่าไม่รู้กฎหมายเพื่อไม่ต้องรับผิดชอบก็เท่ากับเป็นการส่งเสริมให้คนไม่รับรู้กฎหมาย กฎหมายจึงมีความสำคัญและส่วนที่ 3 เป็นข้อเสนอแนะต่อพ่อแม่ผู้ปกครองบุตรวัยร่นที่กระทำความผิด บุตรวัยร่นที่กระทำความผิด และเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานด้านครอบครัว เป็นข้อเสนอที่จะเสริมสร้างครอบครัวอบอุ่นเข้มแข็ง และมั่นคงตลอดไปขอบเขตเนื้อหาในการจัดทำได้รวบรวมและเรียบเรียงเนื้อหาสาระเกี่ยวกับความรู้ของครอบครัวบุตรวัยร่นที่กระทำความผิด จากวรรณกรรม เอกสารคู่มือ หนังสือ ตำรา บทความวิชาการและสื่ออิเล็กทรอนิกส์ รวมถึงทำการสำรวจความต้องการสาระความรู้และทักษะของครอบครัว

คำสำคัญ: การพัฒนาคู่มือ การเสริมพลังครอบครัวบุตรวัยร่นกระทำความผิด

¹นักศึกษาลัทธิปริญาโทศิลปศาสตร มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช thitiporn.probaton@gmail.com

²รองศาสตราจารย์ ประจำสาขามนุษยนิเวศศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ChittinunTejagupta@gmail.com

³นักจิตวิทยา 8 หัวหน้ากลุ่มงานพัฒนาระบบงานสุขภาพจิต กรมสุขภาพจิต

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 6

The 6th STOU National Research Conference

Abstract

The objective of this independent study was to develop a manual for empowerment family with juvenile delinquents. Methods of the study were done by collecting content on the knowledge of families, children, youth offenders from documents, books, scholarly articles including electronic media. The survey was done on the needs of family empowerment to parents and teenagers of 25 families with juvenile delinquents as well as officials and practitioners working with these family 5 people (total 55 people). The study indicated that the development of manual for empowerment family with juvenile delinquents was divided into three sections. The first section included introduction to rationale, objective and method of study. The second section consists of 5 chapters: chapter 1 about family empowerment to build strong family, chapter 2 about understanding teenagers and family relationships, their behaviors, chapter 3 about family creative communication, chapter 4 about family coping skills and chapter 5 about related law for family. The third section included summary and recommendation to parents, teenagers and officials working with these families. So as to empower and strengthen the warm family eternally.

Keywords: Development of manual, Family empowerment, Juvenile delinquents

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 6

The 6th STOU National Research Conference

บทนำ

ครอบครัวเป็นสถาบันพื้นฐานหลักที่สำคัญที่สุดของสังคม ทำหน้าที่เลี้ยงดู หล่อหลอม และขัดเกลาความเป็นมนุษย์ให้แก่สมาชิกในครอบครัว ด้วยความรัก ความอบอุ่น มีความเอื้ออาทร ความช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน พร้อมทั้งปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม และถ่ายทอดวัฒนธรรมของสังคมให้แก่สมาชิกในครอบครัว เพื่อให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพ มีความพร้อมที่จะทำงานอย่างเต็มที่และสร้างสรรค์ เป็นพลังสำคัญในการพัฒนาสังคมและประเทศชาติต่อไป แต่ในยุคปัจจุบันครอบครัวไทยเผชิญกับภาวะการเปลี่ยนแปลง อันเป็นผลมาจากปัจจัยภายในครอบครัวและปัจจัยแวดล้อมในชุมชน สังคมและสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปตามกระแสโลกาภิวัตน์ ตลอดจนความก้าวหน้าของเทคโนโลยีสมัยใหม่ ส่งผลให้เกิดปัญหาต่างๆทางสังคม เช่น ปัญหาความยากจน ปัญหาการแพร่ระบาดของยาเสพติดในกลุ่มวัยรุ่น ปัญหาความรุนแรงในครอบครัว และสัมพันธภาพในครอบครัวที่เสื่อมถอย เป็นต้น สิ่งเหล่านี้ส่งผลกระทบต่อครอบครัวและกลายเป็นปัญหาสังคม จากแบบสำรวจวัยรุ่นที่ถูกจับกุมดำเนินคดีพบว่า เด็กไม่ต้องการเห็นพ่อแม่ทะเลาะวิวาทและใช้ความรุนแรงต่อกัน พ่อแม่ชอบดุด่าว่ากล่าวเด็ก พูดจาหยาบค้าย ไม่มีเวลาหรือทำกิจกรรมร่วมกัน ทำให้ลูกหันไปปรึกษากับเพื่อนในวัยเดียวกันและเพื่อนได้นำสารเสพติดมาให้เสพเพราะเชื่อว่าจะทำให้มีความสุข สัมผัสความทุกข์ กระทั่งไปร่วมกันก่ออาชญากรรม เช่น ลักทรัพย์ วิ่งราวทรัพย์ เพียงเพื่อต้องการซื้อยาเสพติดมาเสพ ความรู้เกี่ยวกับผู้กระทำผิดพบว่าเด็กที่กระทำผิดเพราะไม่รู้ว่ามีสิ่งนั้นผิด ผิดเพราะการขาดการอบรมบ่มเพาะด้านคุณธรรมจริยธรรม จากแบบสอบถามยังพบว่าพ่อแม่ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับประถมศึกษาถึงร้อยละ 44 มีความต้องการให้ลูกจบการศึกษาสูงๆ ช่วยเหลืองานบ้าน เป็นคนดีและพูดจาดีกับพ่อแม่ ทั้งเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานด้านครอบครัวของสำนักงานคุมประพฤติได้แสดงความเห็นในแง่มุมต่างๆ เช่น ต้องการให้พ่อแม่เข้าใจบุตรหลาน เอาใจใส่ และให้อภัยลูก เปิดโอกาสให้วัยรุ่นได้แก้ไขปรับปรุงตนเอง และให้วัยรุ่นที่กระทำผิดได้สำนึกและตระหนักถึงผลกระทบทั้งต่อครอบครัว ชุมชนและสังคม รู้จักบทบาทหน้าที่ของตนเองว่าเด็กดีคืออย่างไร ข้อมูลจากแบบสอบถามความต้องการหัวข้อความรู้ของครอบครัวจัดทำเพื่อนำไปพัฒนาคู่มือที่เป็นประโยชน์กับสมาชิกในครอบครัวและผู้สนใจ ทั้งนี้เพื่อให้ครอบครัวมีความรักความเข้าใจ เสริมพลังและสร้างความเข้มแข็งของครอบครัว และเป็นการป้องกันไม่ให้วัยรุ่นหวนกลับไปกระทำความผิดซ้ำ

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

เพื่อพัฒนาคู่มือการเสริมพลังครอบครัวบุตรวัยรุ่นกระทำความผิดสำหรับสมาชิกในครอบครัว

กรอบแนวคิดในการศึกษาและวิธีการศึกษา

การศึกษาครั้งนี้เป็นการรวบรวมข้อมูลเอกสารและการสำรวจข้อมูลครอบครัวบุตรวัยรุ่นที่กระทำผิดซึ่งเป็นกลุ่มประชากรจากสำนักงานคุมประพฤติประจำศาลอาญากรุงเทพใต้ ประกอบด้วย พ่อแม่ ผู้ปกครอง จำนวน 25 คน ลูกวัยรุ่นที่กระทำความผิดที่มีอายุตั้งแต่ 13 – 22 ปี จำนวน 25 คน และเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานด้านครอบครัว จำนวน 5 คน รวมทั้งสิ้น 55 คน โดยใช้แบบสอบถามความคิดเห็นสำหรับทุกกลุ่มประชากร เกี่ยวกับสาระความรู้สำหรับครอบครัวเด็กวัยรุ่นต่อการเลี้ยงดู ประกอบด้วย ข้อมูลส่วนบุคคลความคิดเห็นต่อสาระความรู้ที่ต้องการได้จากคู่มือ และข้อเสนอแนะโดยดำเนินการในระหว่างวันที่ 1 มิถุนายน 2558 – 31 มีนาคม 2559 ระยะเวลา 10 เดือน

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 6

The 6th STOU National Research Conference

กระบวนการจัดทำคู่มือ มีดังนี้ 1) สำรวจความคิดเห็นกับพ่อแม่ผู้ปกครองบุตรวัยรุ่นที่ถูกจับกุมดำเนินคดี และพนักงานคุมประพฤติที่ปฏิบัติงานด้านครอบครัวว่ามีความคิดเห็นอย่างไร โดยสอบถามข้อมูลทั่วไป ความคิดเห็นต่อชีวิตตนเองและครอบครัว ความคิดเห็นต่อสาระความรู้ที่ต้องการได้รับ หากสำนักงานจัดทำคู่มือและข้อเสนอแนะอื่นๆ 2) ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง สื่ออิเล็กทรอนิกส์ และการวิจัยเชิงสำรวจเพื่อศึกษาค้นคว้า รวบรวมแนวคิดที่น่าสนใจมาผสมผสานกับข้อมูลที่ได้จากการสำรวจและนำไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาคู่มือ 3) กำหนดโครงสร้างและเนื้อหา ให้ตรงกับความต้องการของผู้ใช้คู่มือ 4) จัดทำคู่มือตามหัวข้อที่เก็บได้จากการสำรวจ ตามโครงสร้างที่กำหนด 5) ร่างคู่มือ 6) นำร่างคู่มือให้กลุ่มเป้าหมายเดิมอ่าน และให้ข้อเสนอแนะ 8) ปรับปรุงคู่มือ

จากการศึกษาในครั้งนี้ พบว่า

1) สมาชิกในครอบครัวแท้จริงแล้วยังมีความรักและความห่วงใย มีความต้องการความรู้ที่เอื้อต่อการสร้างความเข้าใจร่วมกัน ดังนั้น คู่มือฉบับนี้จึงประกอบด้วยความรู้ที่สนองต่อความต้องการของผู้ให้ข้อมูล เช่น ความรู้เกี่ยวกับวัยรุ่น ประกอบด้วย พัฒนาการตามวัย ความต้องการและอุปนิสัยของวัยรุ่นแนวทางการแก้ไขความรู้เกี่ยวกับครอบครัว เช่น การเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่น การสร้างสัมพันธภาพ การสื่อสารภายในครอบครัว คุณธรรม และสิ่งที่พ่อแม่ควร/ไม่ควรทำ ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายเพื่อให้ลูกวัยรุ่นเกิดความเกรงกลัว ไม่ทำผิดกฎหมายบ้านเมือง

2) การเสริมพลังครอบครัวที่มีบุตรวัยรุ่นกระทำคามผิด เป็นการสร้างรู้ความเข้าใจให้กับสมาชิกในครอบครัว ตระหนักถึงสถานการณ์ที่เกิดขึ้นและร่วมกันแก้ไขให้ผ่านพ้นไปด้วยดี โดยมีพนักงานคุมประพฤติคอยให้กำลังใจ ให้คำแนะนำดูแลและช่วยเหลือทั้งสองฝ่าย เพื่อให้ผู้กระทำผิดสำนึกผิดและพ่อแม่ผู้ปกครองเกิดความเข้าใจ มุมมองของแต่ละฝ่ายที่แสดงให้เห็นถึงความต้องการหรือไม่ต้องการพฤติกรรมของแต่ละฝ่ายดังนั้นการตระหนักรู้ถึงบทบาทการทำหน้าที่ครอบครัว ความเอาใจใส่ ไม่ปล่อยปละละเลย เลี้ยงลูกด้วยความเข้าใจถึงพัฒนาการและความต้องการของวัยรุ่น รู้จักพูดคุย สร้างสัมพันธภาพเพื่อลดความขัดแย้ง สื่อสารด้วยภาษาดอกไม้และมีกิจกรรมร่วมกันตามหลัก กิน กอด กล่อม เกลาที่จะช่วยเสริมเสริมพลังครอบครัวให้เข้มแข็ง เป็นการป้องกันไม่ให้วัยรุ่นหวนกลับไปกระทำคามผิดซ้ำอีก

3) ความพึงพอใจต่อการพัฒนาคู่มือในภาพรวมของผู้ให้ข้อมูลกลุ่มประชากรเดิม ส่วนใหญ่มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก มีจำนวน 21 ครอบครัว สนใจหัวข้อความรู้ที่ปรากฏในคู่มือตามลำดับดังนี้ 3.1) หัวข้อเสริมสร้างครอบครัวเข้มแข็ง 3.2) เข้าใจวัยรุ่น เข้าถึงครอบครัว 3.3) สื่อสารภาษาดอกไม้ 3.4) เผชิญปัญหาด้วยพลังสร้างสรรค์ และ 3.5) รู้เรื่องกฎหมาย

บทที่ 1 เสริมพลังครอบครัว สร้างครอบครัวเข้มแข็ง

รายละเอียดเนื้อหากล่าวถึงลักษณะครอบครัวเข้มแข็งไทย ประกอบไปด้วยคุณลักษณะด้านสัมพันธภาพด้านการทำบทบาทหน้าที่ของครอบครัวด้านการพึ่งตนเองด้านทุนทางสังคม และด้านการหลีกเลี่ยงภาวะเสี่ยงและการปรับตัวได้ในภาวะยากลำบากวิธีการสร้างความเข้มแข็งของสถาบันครอบครัวมาตรฐานการพัฒนาครอบครัวในชุมชน พร้อมแบบสำรวจความเข้มแข็งของครอบครัวเพื่อให้ครอบครัวได้ประเมินมาตรฐานความเข้มแข็งของครอบครัว โดยพิจารณาจากคุณสมบัติหรือคุณค่าที่สมาชิกในครอบครัวแสดงออกต่อกัน ซึ่งมีองค์ประกอบที่สำคัญอยู่ 6 ประเด็นคือ การใช้เวลาของความสุขอยู่ด้วยกันการชื่นชมและการเป็นมิตรต่อกันการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพการให้คุณค่าและการแสดงออกถึงพันธสัญญาสุขภาวะทางจิตวิญญาณ และการจัดการความเครียด

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 6

The 6th STOU National Research Conference

และปัญหาอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้เพื่อสะท้อนถึงสภาวะครอบครัวและแนวทางการพัฒนาครอบครัวในด้านต่างๆ ที่ยังสามารถเติมเต็มคุณค่าความเป็นครอบครัวให้คงอยู่อย่างมั่นคงได้ตลอดไป

บทที่ 2 เข้าใจวัยรุ่น เข้าถึงครอบครัว

รายละเอียดเนื้อหากล่าวถึงการแบ่งช่วงอายุและพัฒนาการของวัยรุ่นในแต่ละช่วงวัยเข้าใจนิสัยวัยรุ่น พร้อมข้อเสนอแนะสำหรับคุณพ่อคุณแม่ที่มีลูกกำลังเป็นวัยรุ่นข้อสังเกตเมื่อลูกมีสิ่งผิดปกติความต้องการของวัยรุ่น และทำให้การแสดงออกของพ่อแม่ความต้องการของวัยรุ่นเป็นอย่างไรพฤติกรรมทำที่ การแสดงออกของพ่อแม่และการรับรู้ของลูก 10 อันดับที่คุณแม่ชอบทำให้ลูกเสียใจโดยไม่รู้ตัว 10 สิ่งที่คุณไม่ควรพูดกับพ่อแม่ 10 สิ่งที่คุณพ่อคุณแม่ไม่ควรทำต่อหน้าลูกสาเหตุที่เด็กกระทำความผิดและครอบครัวช่วยได้ และข้อพึงปฏิบัติสำหรับลูกวัยรุ่นความสนใจพฤติกรรมที่แสดงออกของสมาชิกในครอบครัวเหล่านี้จะทำให้ครอบครัวใส่ใจซึ่งกันและกัน เกิดความเข้าใจและอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข

บทที่ 3 สื่อสารภาษาดอกไม้

รายละเอียดเนื้อหากล่าวถึง คุณค่าการสื่อสารภาษาดอกไม้ การสื่อสารในครอบครัว ภาษาดอกไม้ สื่อสารแทนคำพูด การสื่อสารทางบวก การสื่อสารทางลบ พูดดีทำอย่างไร ? สังคหวัตถุ 4 คนน่ารักพูดจาไพเราะ คือมีปิยะ วาจาการสื่อสารเปิดใจพ่อแม่ลูกวัยรุ่นและกิจกรรมส่งเสริมความสัมพันธ์ในครอบครัว พูดดี มีเสน่ห์ ตัวอย่างสื่อสำหรับการสื่อสารภาษาดอกไม้กิจกรรมเพื่อการพัฒนาครอบครัวและสังคม “ปลูกดอกไม้คุณธรรม” ปลูกสำนึกแห่งความดี เพื่อให้ครอบครัวได้สื่อสารกันอย่างมีประสิทธิภาพและได้ทำกิจกรรมที่ส่งเสริมความสัมพันธ์ในครอบครัวร่วมกัน

บทที่ 4 เฝ้ายปัญหาด้วยพลังสร้างสรรค์

รายละเอียดเนื้อหากล่าวถึงพฤติกรรมการเฝ้ายปัญหาพลังสร้างสรรค์พ่อแม่ควรทำอย่างไรเมื่อลูกติดยาเสพติดโดยเริ่มต้นด้วยสงบใจยอมรับการรับรู้และเข้าใจสภาพปัญหาการคิดหาแนวทางแก้ไข พิจารณาทางเลือกทางออกของปัญหา เพื่อการตัดสินใจดำเนินการแก้ไขปัญหาระเบิดการปรับตัวเพื่อสุขภาพจิตที่ดีความคับข้องใจความขัดแย้งความกดดันและการปรับตัว กลวิธีในการปรับตัวในรูปแบบต่างๆ และการเยียวยาทางจิตใจหลักการดูแลจิตใจ 3 ระดับ คือ ระดับบุคคลครอบครัว และชุมชนและยังมีคติพจน์ “ยาเสพติดป้องกันได้ ด้วยความเข้าใจจากครอบครัว” ทักษะการสื่อสารในการชักชวนให้ผู้อื่น ลด ละ เลิก สารเสพติดจริงในอริยสัจ 4 สูดยอติวิเศษความทุกข์การแก้ไขปัญหาวงจรวัยรุ่นตามแนวทางอริยสัจ 4 พร้อมภาพบทเรียนชีวิตที่พบความสำเร็จ และบทเพลง “ทางสายใหม่” ข้อคิดเตือนใจสำหรับลูกวัยรุ่นที่ไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด

บทที่ 5 รู้เรื่องกฎหมาย

รายละเอียดเนื้อหาได้กล่าวถึง กฎหมายที่วัยรุ่นส่วนใหญ่มักกระทำความผิด แต่ไม่ทราบบทลงโทษซึ่งมีทั้งโทษจำคุก และโทษปรับที่เป็นตัวเงิน พร้อมยกตัวอย่างประกอบในบทนี้ได้แบ่งกฎหมายตามฐานความผิดเป็น 5 ประเภท ได้แก่ ฐานความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สินฐานความผิดเกี่ยวกับเพศฐานความผิดเกี่ยวกับจราจรและรถยนต์ฐานความผิดเกี่ยวกับอาวุธปืน และฐานความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษ ซึ่งมีกฎหมายหลายฉบับที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 6

The 6th STOU National Research Conference

สมาชิกในครอบครัวได้รับความรู้ที่เป็นประโยชน์ เป็นการอบรมขัดเกลาทางสังคมเพื่อป้องกันไม่ให้วัยรุ่นไปกระทำ ความผิดในอนาคต

1) จากการสอบถามพ่อแม่/ผู้ปกครองที่มีบุตรวัยรุ่นกระทำความผิดและเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานด้าน ครอบครัวพบว่าเนื้อหาความรู้ที่พ่อแม่สนใจตามลำดับมีดังนี้ 1) หัวข้อเสริมสร้างครอบครัวเข้มแข็ง 2) เข้าใจวัยรุ่น เข้าถึงครอบครัว 3) สื่อสารภาษาดอกไม้ 4) เผชิญปัญหาด้วยพลังสร้างสรรค์ และ 5) รู้เรื่องกฎหมาย

บทเรียนของการศึกษา

จากการศึกษาข้อมูลจากงานวิจัย หนังสือและเอกสารต่างๆ ทำให้ผู้ศึกษาเกิดแนวคิดที่ว่า สาธารณธรรมที่ จะเป็นประโยชน์ต่อสมาชิกในครอบครัวและเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานด้านครอบครัว เพราะที่ผ่านมาไม่ปรากฏหนังสือ หรือคู่มือสำหรับกลุ่มเป้าหมายที่มีลักษณะพิเศษเช่นนี้โดยเฉพาะวัยรุ่นที่กำลังเติบโตและเป็นทรัพยากรสำคัญของ ประเทศ กลับต้องประสบปัญหาครอบครัว พ่อแม่เลิกร้างกัน วัยรุ่นถูกทอดทิ้งให้ไปอยู่ในความดูแลของเครือญาติ เช่น ปู่ ย่า ตา ยาย ทั้งปัญหาความรู้เท่าไม่ถึงการณ์ปัญหาการขาดความรัก การดูแลเอาใจใส่อย่างใกล้ชิด ทำให้เด็ก บางรายหนีเรียน ขาดการศึกษา และหันไปขอรับคำปรึกษาจากเพื่อนในวัยเดียวกัน ซึ่งเพื่อนคือบุคคลที่วัยรุ่นให้ ความไว้วางใจมากที่สุด เมื่อคบเพื่อนไม่ดี ซักลงไปในทางที่ผิด มีความเชื่อว่าการเสพยาเสพติดเป็นสิ่งที่ไม่ค่อย หรือเสพยาเพื่อให้ได้รับการยอมรับในการเป็นสมาชิกคนหนึ่งของกลุ่มจึงปลั่งพลาดตกเป็นทาสของยาเสพติด และนำไปสู่การก่ออาชญากรรมในรูปแบบต่างๆ ตามที่ปรากฏตามสื่อต่างๆ ในปัจจุบันจากการทำแบบสอบถามทำให้ ทราบว่าพ่อแม่ผู้ปกครองส่วนใหญ่ มีการศึกษาไม่สูงนัก ดังนั้น ผู้ศึกษาจึงสนใจที่จะจัดทำคู่มือที่น่าสนใจ อ่านง่าย แต่ให้สาระความรู้เป็นประโยชน์ต่อครอบครัวในทุกมิติ ครอบครัวทุกด้าน และเติมเต็มในสิ่งที่ขาดหายไป เพื่อเสริมสร้างครอบครัวให้มีความเข้มแข็ง และอยู่ร่วมกันด้วยความรักความอาทร มีความเข้าใจต่อกัน เชื่อว่าโอกาสที่ วัยรุ่นเหล่านี้จะหวนกลับไปกระทำความผิดอีกจึงเป็นไปได้ก็น้อยนี่คือสาระที่ได้จากการเรียนรู้ ในการศึกษาครั้งนี้

การพัฒนาคู่มือฉบับนี้ สามารถนำไปใช้ได้โดยการผลิตสื่อเอกสารมอบให้ครอบครัวและบุตรวัยรุ่นที่เข้าสู่ กระบวนการยุติธรรม การจัดพาวเวอร์ พอยท์ เพื่อนำเสนอในการจัดกิจกรรมอบรมเพื่อการแก้ไข พัฒนาพฤติกรรมสั ยของผู้กระทำผิดที่เข้าสู่สำนักงานคุมประพฤติ และอบรมให้กับอาสาสมัครคุมประพฤติที่นำความรู้ไปใช้กับผู้กระทำ ผิดที่อาศัยอยู่ในชุมชนของตนเอง ซึ่งอาสาสมัครคุมประพฤติส่วนใหญ่เป็นประธานและคณะกรรมการชุมชนที่มี หน้าที่ดูแลลูกบ้านและมีบทบาทการดำเนินกิจกรรมของชุมชนร่วมกับสำนักงานเขตหรืออำเภอในส่วนภูมิภาคแต่มี ข้อจำกัดในเรื่องงบประมาณที่จะให้การสนับสนุนสื่อสิ่งพิมพ์และกิจกรรมดังกล่าว

ประโยชน์ที่ได้รับจากการพัฒนาคู่มือ

1. ทำให้ผู้ศึกษาได้เห็นสัมพันธ์ภาพของครอบครัวที่ทำให้วัยรุ่นไปกระทำความผิด มูลเหตุจูงใจซึ่ง สอดคล้องกับข้อมูลกลุ่มงานและสารสนเทศ. สำนักงานพัฒนาระบบงานยุติธรรมและเยาวชน, 2551 : 22) “เนื่องจากเด็กและเยาวชนเหล่านั้นเป็นวัยที่อยู่ในช่วงหัวเลี้ยวหัวต่อ (Transitional period) โดยเฉพาะกลุ่มวัยรุ่น คือ เป็นช่วงที่เชื่อมต่อระหว่างวัยเด็กเข้าไปสู่วัยผู้ใหญ่ตอนต้น (อายุระหว่าง 17-25 ปี) ซึ่งช่วงอายุดังกล่าวนี้ในทาง อาชีววิทยาในกลุ่มของ Life-course theory ถือว่าเป็นช่วงอายุที่มีปัญหามากกว่ากลุ่มอื่นๆ เป็นช่วงที่มีการ เปลี่ยนแปลง ทั้งด้านร่างกายและจิตใจ และช่วงนี้เป็นช่วงที่มีการกระทำผิดมากที่สุด โดยเฉพาะกลุ่มที่มีอายุระหว่าง 13-18 ปี (Sampson and Laub, 2003 : 312) ฉะนั้นกลุ่มเด็กและเยาวชนเหล่านี้จะต้องได้รับความสนใจและให้

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 6

The 6th STOU National Research Conference

การดูแล ป้องกันแก้ไขเป็นพิเศษมากกว่ากลุ่มอื่นๆ เพื่อมิให้กลุ่มคนเหล่านี้กระทำผิดขึ้นอีก หรือเป็นปัญหาสังคมต่อไปและพร้อมที่จะเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศให้เจริญมั่นคงสืบไป”

2. หลังจากร่างคู่มือแล้ว สมาชิกในครอบครัวให้ความสนใจ ต้องการคู่มือติดไว้ประจำบ้านเพื่อเสริมทักษะความรู้ และนำไปปฏิบัติในชีวิตประจำวัน รวมถึงพนักงานคุมประพฤติที่ต้องการนำไปใช้ในการอบรมความรู้และการให้คำปรึกษาแนะนำ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะต่อพ่อแม่ หรือผู้ปกครองบุตรวัยรุ่นที่กระทำความผิด

1.1 พ่อแม่ หรือผู้ปกครอง และบุตรวัยรุ่นควรทบทวนบทบาทการทำหน้าที่ของตนเองต่อครอบครัวการปฏิบัติตนในทางที่เหมาะสม เพื่อสร้างสรรค์ ความรัก ความอบอุ่น และความสุขให้เกิดขึ้นในครอบครัว

1.2 พ่อแม่ หรือผู้ปกครอง ไม่ควรทะเลาะวิวาทกันต่อหน้าลูก แต่ควรสร้างสัมพันธ์ภาพที่ดีให้เกิดขึ้นในครอบครัว ด้วยการสื่อสารที่ดี มีเวลาทำกิจกรรมร่วมกัน และรู้วิธีการจัดการกับความเครียดและปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. ข้อเสนอแนะต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ปฏิบัติงานด้านครอบครัว

2.1 ส่งเสริมให้ครอบครัวมีส่วนร่วมในการดูแลบุตรวัยรุ่นที่กระทำความผิด โดยการจัดกิจกรรมอบรมความรู้ที่ทำให้ผู้มารับบริการตระหนักถึงคุณค่าในตนเอง เกิดการพัฒนากระทั้งนำไปสู่การปรับทัศนคติ และปรับเปลี่ยนพฤติกรรมตนเองไปในทางที่ดีขึ้น

2.2 สื่อสารกับผู้มารับบริการในเชิงบวก ให้กำลังใจ เพื่อเสริมพลังให้กับสมาชิกในครอบครัวของผู้กระทำความผิดให้ก้าวข้ามสถานการณ์ที่กำลังเผชิญอยู่อย่างสร้างสรรค์

3. ข้อเสนอแนะต่อชุมชน

3.1 ผู้นำชุมชน ควรได้รับการอบรมความรู้ด้านครอบครัวจากภาครัฐ เพื่อนำไปใช้ และทำหน้าที่สอดส่องดูแลลูกบ้าน หากพบเห็นครอบครัวใดประสบปัญหา ควรให้คำแนะนำหรือช่วยเหลือเบื้องต้น หากเกินความสามารถควรขอความร่วมมือโดยการประสานงานกับหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องเข้ามาดูแล

3.2 เมื่อได้รับงบประมาณจากภาครัฐ ให้มาดำเนินงานด้านครอบครัว ผู้นำชุมชนควรจัดกิจกรรมที่เสริมสร้างความสัมพันธ์ในครอบครัว สนับสนุนให้ประชาชนรักบ้านเกิดเช่น กิจกรรมวันเด็ก การเดินรณรงค์ต่อต้านยาเสพติด หรือกิจกรรมเนื่องในเทศกาลวันสำคัญต่างๆ หรืออาจประสานความร่วมมือไปยังศาสนสถานวัด หรือมัสยิด และชักชวนให้ลูกบ้านมาเข้ารับการอบรมพัฒนาจิตและบำเพ็ญสาธารณประโยชน์ ทั้งนี้เพื่อสร้างความสามัคคีต่อกันในชุมชน และให้รู้จักบาป บุญ คุณ โศภ เสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน

3.3 จัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ ที่เกี่ยวข้องกับครอบครัว จะจัดทำเองโดยประชาสัมพันธ์จุดเด่นของชุมชน หรือขอเอกสารแผ่นพับด้านครอบครัวนำมาแจกจ่ายให้สมาชิกในครอบครัวได้อ่านเพิ่มพูนความรู้

3.4 ส่งเสริมให้บุคคลทุกเพศทุกวัยในชุมชนเป็นผู้มีจิตอาสา ช่วยเหลือ สอดส่องดูแลชุมชนของตนเองไม่ให้เป็นที่แหล่งอาชญากรรมและยาเสพติดให้โทษ หากเห็นผู้ใดติดยาเสพติด ก็ชักชวนให้ไปเข้ารับการบำบัดแบบสมัครใจที่สำนักงานเขตใกล้บ้าน หรือที่ศูนย์ช่วยเหลือแผ่นดินประจำจังหวัดก่อนที่จะถูกจับกุมดำเนินคดี ซึ่งจะส่งผลกระทบมากกว่าหรือหากเห็นผู้ใดจะกระทำความผิด ก็ให้คำแนะนำ ตักเตือนกัน

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 6

The 6th STOU National Research Conference

เอกสารอ้างอิง

ชาญคณิต กฤตยา สุริยะมณี และอุณิสา เลิศโตมรสกุล “การกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชนในคดี ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์ในประเทศไทย : แนวทางในการป้องกันและแก้ไขโดยอาศัยปัจจัยที่เป็นตัวทำนายทางด้านอาชญาวิทยา.” รายงานการวิจัยคณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล, มกราคม 2553
ค้นคืนวันที่ 1 มิถุนายน 2558 จาก www.oja.go.th/doc/Lists/doc1/Attachments/431/บทสรุปผู้บริหาร.doc.....อ่านต่อได้ที่: <https://www.gotoknow.org/comments/2623486>

ศูนย์สุขภาพจิต จังหวัดพะเยา “โครงการภายใต้ความร่วมมือระหว่างวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนี พะเยากับเรือนจำ จังหวัดพะเยา” ค้นคืนวันที่ 1 มิถุนายน 2558 จาก <http://web.bcnpy.ac.th/cmhs/node/4>
ดวงตา ไกรภัสสรพงษ์ และ เบญจมาศ พงษ์กานนท์ (2546). ลักษณะทางจิตสังคมของผู้ต้องคดี. ในคู่มือการดูแลสุขภาพจิตผู้ต้องคดีในชุมชน, ดวงตา ไกรภัสสรพงษ์ (บรรณาธิการ) หน้า 17-18, กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทยค้นคืนวันที่ 1 มิถุนายน 2558 จาก <http://web.bcnpy.ac.th/cmhs/node/4>

จรรยาพรสุภาพ “ครอบครัวไทย สุข สุข สุข” การประชุมวิชาการอนามัยครอบครัวแห่งชาติ
ค้นคืนวันที่ 1 มิถุนายน 2559 จาก http://ns2.ph.mahidol.ac.th/phklb/knowledgefiles/_6.pdf
กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว (สค.) “แบบประเมินความเข้มแข็งของครอบครัวไทย” ค้นคืนวันที่ 11
กุมภาพันธ์ 2559
จาก http://stat.thaifamily.in.th/Questionnaire_01/ไฟล์แบบประเมิน/แบบสอบถามครอบครัว
เข้มแข็ง_v3.pdf

พญ.จรรยาพรสุภาพ.เรื่องครอบครัวไทย สุข สุข สุข.การประชุมวิชาการอนามัยครอบครัวแห่งชาติ ครั้งที่ 6.ค้นคืนวันที่ 1 ตุลาคม 2558จาก <http://ns2.ph.mahidol.ac.th/phklb/knowledgefiles/6.pdf>
สำนักงานกิจการ สตรีและสถาบันครอบครัว.เรื่องการสร้างความเข้มแข็งของสถาบันครอบครัว วารสารสตรีและครอบครัว.ฉบับพิเศษ ปีที่3 (ฉบับที่ 13) : ประจำเดือนตุลาคม – ธันวาคม2550 (FAMILY : Father and mother I Love You) ค้นคืนวันที่ 1 ตุลาคม2558 จาก <http://www.dek-d.com/board/view/717150/>
จิตตินันท์เดชะคุปต์“แบบสำรวจความเข้มแข็งของครอบครัวจดหมายข่าวข่าวราย3 เดือนของสมาคมครอบครัวศึกษาแห่งประเทศไทยปีที่ 1 ฉบับที่ 3กุมภาพันธ์ – เมษายน 2555

จงกลณีจิรธรรม(2549) “ความต้องการของบุตรวัยรุ่นต่อการปฏิบัติตนของบิดามารดา ในจังหวัดสมุทรสงคราม” (พัฒนาการวัยรุ่น บทที่ 2 หน้า 9 – 12) วิทยานิพนธ์คหกรรมศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

จันทจิตา พุกษานานนท์คลินิกเด็ก.คอม“เข้าใจวัยรุ่น” Posted on July 19, 2015ค้นคืนวันที่ 10 มิถุนายน 2558
จาก <http://www.clinicdek.com/?p=77>

อัมพลสุอำพัน.เข้าใจนิสัยวัยรุ่น.นิตยสาร รักลูก.ค้นคืนวันที่ 12 ธันวาคม 2558 จาก <http://www.momypedia.com>

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 6

The 6th STOU National Research Conference

มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์.โครงการวิจัยและพัฒนา “เครือข่าย นวัตกรรมการเรียนรู้และทักษะชีวิต - ครอบครัวศึกษา เรื่อง การเสริมสร้างความสัมพันธ์และความเข้มแข็งของครอบครัว.สนับสนุนโดยสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) 2551-2553 (หน้า 8-10, หน้า 12-13)

สุพัตราสุภาพ. (2545 : 17-18)“ความต้องการของวัยรุ่น 12 ประการ”ใน ความต้องการของบุตรวัยรุ่นต่อการปฏิบัติตนของบิดามารดาในจังหวัดสมุทรสงคราม.หน้า 16-18.วิทยานิพนธ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

วิจิตรณบุญสิทธิ.พัฒนาการเด็กการเลี้ยงลูกการดูแลลูก.ทฤษฎี 3 L นิตยสาร Modern Mom ค้นคืนวันที่ 4 พฤศจิกายน 2558 จาก<http://www.momypedia.com/index.php>

“10 อันดับ สิ่งที่คุณแม่ชอบทำให้ลูกเสียใจ โดยไม่รู้ตัว” ค้นคืนวันที่ 9 มิถุนายน 2558 จาก <http://www.dek-d.com/board/view/2475741/>

“10 สิ่งที่คุณไม่ควรพูดกับพ่อแม่” Cr.นุสนธิ์บุคส์ ปรับความคิด พลิกชีวิต สู่ความสำเร็จแบบอิสลาม:

ค้นคืนวันที่ 9 มิถุนายน 2558จาก <http://www.chillpainai.com/scoop/1701>

“10 สิ่งที่คุณพ่อ คุณแม่ ไม่ควรทำต่อหน้าลูก”(ASTV ผู้จัดการออนไลน์โดย ดร.สุภาพรเทพยสุวรรณ) ค้นคืนวันที่ 9 มิถุนายน 2558จาก <http://www.manager.co.th/qol/viewnews.aspx?NewsID=9570000041850>

“คำแนะนำสำหรับครอบครัวต่อการเลี้ยงลูก” JW.ORG / เว็บไซต์ทางการของพยานพระยะโฮวาคำสอนของคัมภีร์ไบเบิลค้นคืนวันที่30 มิถุนายน 2558 จาก

<https://www.jw.org/th/.../วารสาร/g201301/วิธีเข้าถึงใจลูกวัยรุ่น/>

ทัศน และพรทิพย์ เย็นจะบก.คุณค่าการสื่อสารภาษาดอกไม้ค้นคืนวันที่ 4 พฤศจิกายน 2558 จาก

<https://pirun.ku.ac.th/~agrpct/envelop/com%20theory.doc>

ประภาพรณพิกประไพ.การติดต่อสื่อสารในครอบครัว.ในบทบาทของครอบครัวตามการรับรู้ของพ่อแม่และบุตรในการช่วยเหลือนักเรียนชั้นมัธยมต้นที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ โรงเรียนบางเลนวิทยา หน้า 40 วิทยานิพนธ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช 2549

จิรังกูรณ์รัฐสี.การพัฒนารูปแบบการส่งเสริมสุขภาพจิตครอบครัวเด็กและเยาวชนที่กระทำผิด. หน้า 18

วิทยานิพนธ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช 2550

เกียรติวรรณอมตยกุล (2550)หนังสือ “พลังแห่งความเชื่อมั่น” ค้นคืนวันที่ 20 มีนาคม 2559จาก

http://swhappiness.blogspot.com/2013/10/blog-post_16.html

Self Esteem ความรู้คุณค่าในตัวเองค้นคืนวันที่9 มิถุนายน 2558 จาก

<http://www.novabizz.com/NovaAce/SelfEsteem.htm>

เทคนิคสื่อสารในครอบครัวเพื่อ "เพิ่มความรักความเข้าใจ"การสื่อสารทางบวกและการสื่อสารทางลบ

ผู้จัดการออนไลน์เผยแพร่ 28 ธันวาคม 2554ค้นคืนวันที่ 10 กรกฎาคม 2558จาก

<http://www.manager.co.th/Family/ViewNews.aspx?NewsID=9540000162022>

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส).การสื่อสาร “เปิดใจ พ่อแม่ลูกวัยรุ่น” ค้นคืน

วันที่ 17 มีนาคม 2557จาก <http://www.thaihealth.or.th/>

จิตทิพย์ประสิทธิ์พร.“กิจกรรม 4 ก”ใน Go to knowค้นคืนวันที่ 17 มีนาคม 2557จาก

<https://www.gotoknow.org/blog/thitipa-prasitporn>

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 6

The 6th STOU National Research Conference

พินธุดา “พุดดี มีเสน่ห์” ค้นคืนวันที่ 8 มิถุนายน 2558จาก<http://www.thaipoem.com/poem/116054>

สังคหวัตถุ 4ค้นคืนวันที่ 9 มิถุนายน 2558จาก <http://www.learntripitaka.com/scruple/sank4.html>

พระครูศีลวัฒนาภรณ์ (สุรินทร์ กิตติภโท). “คนน่ารัก พุดจาไพบราหะ คือมีปิยวาจา” หนังสือน่ารักอย่างไทย

จิตใจงดงาม.ค้นคืนวันที่ 9 มิถุนายน 2558จาก<http://triphathara.com/view.php?id=1996>

ปลูกดอกไม้คุณธรรม“ปลูกสำนึก แห่งความดี”(บราห์มา กุมารี มหาวิทยาลัยทางจิตของโลก)

ค้นคืนวันที่10 ธันวาคม 2558จาก <http://www.brahmakumaris.or.th/>

บัตรดอกไม้คุณธรรม.ค้นคืนวันที่ 4 พฤศจิกายน 2558จากwww.ปลูกดอกไม้คุณธรรม.com

สิริพรเสียวกิตติกุล. (2545). ปัจจัยในการทำงาน การเผชิญปัญหา และความเครียดของบุคลากรระดับปฏิบัติการ:

ศึกษาเฉพาะกรณีสำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต,

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, คณะศิลปศาสตร์, สาขาวิชาจิตวิทยาอุตสาหกรรมและองค์การ ค้นคืน

วันที่10 ธันวาคม 2558จากhttp://digi.library.tu.ac.th/thesis/lib/0782/09CHAPTER_2.pdf

กัมปนาทกิตติกุล“พลังสร้างสรรค์” ค้นคืนวันที่10 มีนาคม 2559 จาก

<https://www.gotoknow.org/posts/195878>

การปรับตัวและกระบวนการปรับตัว ค้นคืนวันที่30 พฤษภาคม 2559 จาก

<http://www.novabizz.com/NovaAce/Relationship/การปรับตัว>

จิกมันพรอยด์ “ความคับข้องใจ”ค้นคืนวันที่30 พฤษภาคม 2559 จาก

http://www.novabizz.com/NovaAce/Personality/Theory_Freud.htm

พระไพศาล วิสาโล เครือข่ายพุทธิก้า“สงบได้เมื่อใจยอมรับ”(จาก โพสต์ทูเดย์30 มกราคม 2554)

ค้นคืนวันที่10ธันวาคม 2559จาก <http://www.budnet.org>.

การรับรู้และเข้าใจสภาพปัญหา ค้นคืนวันที่ 10ธันวาคม 2559จาก

<http://www.novabizz.com/NovaAce/Relationship/>

สุพัตร์พนมวัน ณ อยุธยา.“พ่อแม่ ควรทำอะไรเมื่อลูกติดยาเสพติด” ศูนย์วิชาการด้านยาเสพติด สำนักงาน

ป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (ปปส.)ค้นคืนวันที่9 มิถุนายน 2558จากwww.nctc.ong

b.go.th/new/index.php?option=com/ทำอะไรได้ เมื่อลูกหลานติดยาเสพติด Kapook!โพสต์เมื่อ 26

กรกฎาคม 2556 ค้นคืนวันที่ 10 ธันวาคม 2558จาก<http://health.kapook.com/view67282.html>

สุขภาพจิตและการปรับตัว“ความคับข้องใจ”ค้นคืนวันที่ 10 พฤษภาคม 2559จาก

http://www.novabizz.com/NovaAce/Personality/Theory_Freud.htm

การปรับตัวค้นคืนวันที่ 10 พฤษภาคม 2559จาก

<http://www.novabizz.com/NovaAce/Relationship/การปรับตัว.htm>

มธุรดา สุวรรณโพธิ์“การเยียวยาทางจิตใจ”ข่าวสารและบทความดีๆ จาก

<http://thaipsychiatry.wordpress.com/>

ยาเสพติดป้องกันได้ ด้วยความเข้าใจจากครอบครัว“บทกลอน” ค้นคืนวันที่ 9 มิถุนายน 2558จาก

http://meenbandrug.blogspot.com/2012/09/blog-post_4318.html

ทักษะการสื่อสารและเลิกยาเสพติดค้นคืนวันที่ 10 พฤษภาคม 2559 จาก

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 6

The 6th STOU National Research Conference

- http://www.pathumrat.ptpk.ac.th/mana_Online/m1/unit4/n4-3.html
ครูบาอาจารย์ ธ.ธรรมรักษ์. “รู้จริงในอริยสัจ 4 สดุดยอติวิเศษความทุกข์” คั่นคืนวันที่ 9 มิถุนายน 2558
จาก <https://torthammarak.wordpress.com/>
กรมคุมประพฤติ “บทเพลงทางสายใหม่” คู่มือการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดแบบควบคุมตัว (กันยายน 2558)
ความสำคัญของกฎหมาย คั่นคืนวันที่ 9 มิถุนายน 2558 จาก
<http://tukxilovehero.blogspot.com/p/bklplf.html>
จรัญกุลธวัช (2550) “การพัฒนา รูปแบบการส่งเสริมสุขภาพจิตครอบครัวเด็กและเยาวชนที่กระทำผิด” (หน้า 13)
วิทยานิพนธ์หลักสูตรปริญญาโทศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิตวิชาเอกการพัฒนาครอบครัว และสังคมสาขามนุษย
นิเวศศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
วรารณ์ศรีศุภ (2556) ประมวลกฎหมายอาญาฉบับสมบูรณ์พิมพ์ครั้งที่ 4 กรุงเทพฯ วิทยพัฒน์
“พระราชบัญญัติ การขนส่งทางบก เจริญอภัย พ.ศ. 2555” ฝ่ายวิชาการสุตรไพศาล คั่นคืนวันที่
10 มิถุนายน 2558 จาก
<http://www.chulabook.com/description.asp?barcode=9789745209862>
“พระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ. 2545” กรมคุมประพฤติ (2555)
“พระราชบัญญัติอาวุธปืน กระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิงและสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. 2490 แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2543
วรารณ์ศรีศุภ. ประมวลกฎหมายอาญา ฉบับทันสมัย. กรุงเทพมหานคร บริษัท วิทยพัฒน์ จำกัด, 2556 ฝ่ายวิชาการสุตร
ไพศาลแห่งกฎหมายตำรวจวิชาการ. พระราชบัญญัติการขนส่งทางบก เจริญอภัย พ.ศ. 2555
กรมคุมประพฤติ กระทรวงยุติธรรม. พระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ. 2545 เอกสารหมายเลข
1/2555
การจัดทำบัตรประจำตัวประชาชนสำหรับเด็กอายุ ๗ ปีบริบูรณ์ แต่ไม่เกิน ๑๕ ปี โดย ชีสาพัชรคงเพชรส.ปชส.
อุทัยธานี คั่นคืน วันที่ 10 มิถุนายน 2559 จาก
http://pr.prd.go.th/uthaithani/ewt_news.php?nid=330&filename=index
กฎหมายสามัญประจำบ้าน คั่นคืนวันที่ 10 ธันวาคม 2558 จาก
<http://kaiwaisai.com/v2/files/download/law.dpf>
มนต์กวี “หัวใจไร้ห้องซัง” คั่นคืนวันที่ 30 กรกฎาคม 2558 จาก <http://www.thaipoe.com/กลอน/กลอน>
กำลังใจ/75922
การให้บริการของรัฐ ส่วนราชการที่อำนวยความสะดวกแก่ประชาชนกระทรวงยุติธรรม คั่นคืนวันที่ 20 มิถุนายน
2558 จาก <http://www.lawsociety6.org/sara1/sara01.htm>
การให้บริการของรัฐส่วนสถาบันบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติด และ ข้อมูลจากศูนย์วิทยบริการสำนักงานคณะกรรมการ
อาหารและยา คั่นคืนวันที่ 20 ธันวาคม 2558 จาก <http://iam.hunsa.com/sri6327/article/2940> และ
จาก
http://elib.fda.moph.go.th/library/default.asp?page2=subdetail&id_L1=27&id_L2=15570&id_L3=522